

Handläggare
Helena Storm
Telefon: 08-50821023

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-11-20

Utred möjligheter till flytande parköar – motion från (M)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I en motion från Therese Lindström (M) och Theréz Randquist (M) föreslår de att staden ska genomföra och utvärdera ett pilotprojekt med flytande planteringar i utvalda vattenrum. Stadens kajer består av hårda material som betong, varpå flytande parköar kan bidra till biologisk mångfald. Förvaltningen anser att Stockholm har många naturliga öar. Arbetet med biologisk mångfald bör istället handla om att stärka den blågrön infrastrukturen, bevara naturliga vattenmiljöer samt artrika naturtyper. Anläggningar i vattenmiljöer är även dyra att anlägga och sköta.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service. De fackliga organisationerna informeras på förvaltningsgruppen den 13 november 2025.

Ärendet

Förvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen med en motion från Therese Lindström (M) och Theréz Randquist (M). Motionen innehåller förslag att genomföra och utvärdera, ett pilotprojekt med flytande planteringar i utvalda vattenrum i Stockholms stad. Skribenterna menar att stadens kajer och vattenkanter domineras idag av hårda material som till exempel stål och betong. Det begränsar den biologiska mångfalden och minskar stadens förmåga att möta klimatförändringar på dessa platser.

Förslagsställarna lyfter att det finns internationella exempel i Köpenhamn där man anlagt flottliknande öar med växter i hamnområde. Dessa parköar har gett en ökad biologisk mångfald samt skapat nya rekreativa värden för människor. Skribenterna

menar att flytande planteringar kan vara ett första steg att återintroducera natur där traditionell plantering inte är möjligt. Val av växter ska ske i samarbete med miljöförvaltningen och relevanta forskningsmiljöer, enligt förslaget.

Parköar skulle även kunna bidra att öka kunskapen om hur viktiga urbana vattenmiljöerna är i arbetet för en mer hållbar stad enligt motionen. Förslagsställaren menar därför att staden bör genomföra ett pilotprojekt för att utveckla stadens offentliga rum utan att ta i anspråk befintliga markytor. Motion avslutas med förslaget att uppdra åt berörda nämnder att genomföra, och utvärdera, ett pilotprojekt med flytande planteringar i utvalda vattenrum i Stockholms stad.

Bilden är en illustration från arbetet med parköar i Köpenhamn. De flytande "öarna" förankras med kedjor till botten och kan vara från 25 till 100 kvadratmeter stora.

Bakgrund

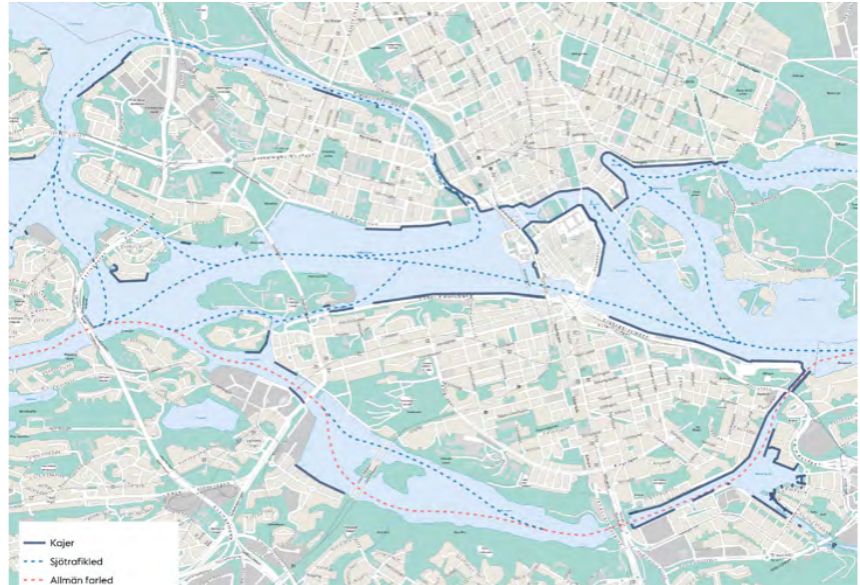
Stockholms unika placering i skärgårdsmiljö mellan Mälaren och Östersjön har en uppenbar attraktionskraft för såväl invånare som besökare. Staden består av 18 öar som binds samman av närmare 60 broar. Stadens kajer har därför historiskt sett varit centrala för transporter av människor och varor.

I stadens strategi för kajer från 2022 lyfter man att kajerna idag behöver vara multifunktionella och tillgängliga för att erbjuda många möjligheter till varierande användningsområden. Vattenrummet ska vara en plats för kultur, nöje och rekreation. Detta samtidigt som kvaliteter som viktiga utblickar, siktlinjer och vattenspegel respekteras i största möjliga utsträckning.

Under senare år har staden även aktivt arbetat med att utveckla kajerna och gjort platserna mer levande i enlighet med kajstrategin.

Kajer

Stockholm har ett stort antal kajområden, framför allt i innerstaden. I Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde finns två kajområden som staden äger: Liljeholmshamnen och Sjövikskajen.

Kartan visar kajer som staden äger.

Kajbalkonger

Under senare år har staden bland annat anlagt kajbalkonger på olika platser: Munkbrohamnen, Kungsholms strand, Söder Mälarstrand, Reimersholmskajen och Stadshusbron. Kajbalkongerna inbjuder till vattennära upplevelser för besökare, medan det under vattnet finns risvasar för lekande fiskarter. På balkongerna planteras träd och växter.

Exempel på en kajbalkong i innerstaden.

Flytande växtöar

I Rålambshovsparken har man arbetat med flytande växtöar (våtmarker) i samband med åtgärder för bättre dagvatten- och skyfallshantering i parken. Växtöarna stärker strandvegetationen

och bidrar även till att reglera vattnet samt mildrar effekterna vid kraftiga regn. Dessa öar är inte utformade att besökas av människor. Däremot fungerar de som häckningsplats för fåglar.

Växtöar vid Rålambshovsparken.

Kajbad

I Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde har Marieviks kajbad öppnat under året. Anläggningen blev omgående väldigt populär och välbesökt. Bryggbadet ägs av trafikkontoret, medan stadsdelsförvaltningen sköter driften på uppdrag av trafikkontoret. Kajanläggningen är en kompensation för att friyta på mark har tagits anspråk för bostadsbyggande i området.

Marieviks kajbad som öppnade sommaren 2025.

Naturliga öar

I stadsdelsområdet finns två naturliga öar: Rotholmen och Lindholmen. Öarna ägs av Stockholms stad sedan 1973 i samband med att staden förvärvade Vinterviken. Lindholmen är den större av

de båda öarna med sina 10 200 kvm. Ön har olika typer av bebyggelse som paviljong, badhus, ångbåtsbrygga och äldre bostadshus. Sedan år 2022 förvaltas bebyggelsen av en ideell förening; Lindholmens Vänner AB som bland annat arrangerar byggnadsvårdsläger på ön. Stadsdelsförvaltningen har inte någon tillsyn eller ansvar för skötsel för Rotholmen eller Lindholmen.

Öarna Lindholmen och Rotholmen ligger utanför detaljplanlagt område.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer att det finns platser i staden där insatserna för biologisk mångfald kan stärkas. Kajer och hamnar kan vara sådana platser. Likaså är förvaltningen positiv till att stadens vattennära läge förstärks och nyttjas på ett hållbart sätt.

Förvaltningen är däremot tveksam till om den typen av flytande parköar som nämns i remissen är den bästa lösningen. Stockholm består av naturliga öar och har därför inte samma behov av artificiella öar som exempelvis Köpenhamn. Anläggningar på vatten är dyra att anlägga och är kostnadsdrivande vid drift och reparation. Det är därför av särskild vikt att ansvarsfrågan och finansiering av den långsiktiga driften särskilt utreds om förslaget om parköar skulle realiseras.

Förvaltningen ser större vinster med det arbete som bedrivs utifrån handlingsplanen för biologisk mångfald för att bevara och öka artrikedomen. I handlingsplanen pekar man på följande typer av naturkvaliteter som är strategiskt viktiga:

- Ett sammanhängande och väl fungerande blågrön infrastruktur som möjliggör för spridningsvägar för arter att förflytta sig mellan sina livsmiljöer.

- Ett stort inslag av naturliga vattenmiljöer såsom stränder, vattendrag, sjöar och kustvatten.
- Artrika naturtyper med lång kontinuitet såsom ekmiljöer, barrskog, tallmiljöer och ängsmarker med prioriterade skyddsvärda arter.
- Bostadsnära vardagsnatur med artrika inslag, till exempel gamla värdefulla träd i parker och kyrkogårdar.

Förvaltningen kan däremot se fördelar med flytande växtöar likt dem som anlagts i Rålambshov, då de på rätt plats kan förbättra vattenkvaliteten samt även bidra till en bättre skyfallshantering.

Lee Orbersson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Utred möjligheter till flytande parköar – motion från (M)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2025-11-03
Linda Palo, avdelningschef	2025-11-03